

Velkommen til den nye konge

Taler

Einar Gerhardsen

Dato

1 oktober 1957

Sted

Statsråd

Omstendigheter

Statsråd

- 1 Knappt en uke etter frigjøringen kom kronprins Olav tilbake til Norge. Den
overstrømmende begeistringen han ble møtt med, var vel både et uttrykk for
folkets løsslupne glede over friheten og for den hengivenhet de følte for
kronprinsen. I tida fram til 7. juni var kronprins Olav alene om å representere
5 kongemakten på norsk jord. Han gjorde det på en korrekt og verdig måte, men i
samsvar med stemningen den gangen også mindre formelt og høytidelig enn
under normale forhold. Det falt i kronprins Olavs lodd å bli med på å føre
utefront og hjemmefront sammen. Han har sin del av æren for at vi her i landet
med en gang fikk i stand det samarbeid som var en nødvendig forutsetning for
10 at alt skulle gå godt i den vanskelige overgangen fra krig til fred.

- Så kom den uforglemmelige 7. juni da Kongen vendte tilbake. Og fra nå av
opptrer de to, far og sønn, igjen alltid sammen. I statsråd, i Stortinget ved dets
høytidelige åpning eller avslutning og ved andre anledninger der kongehuset er
15 representert.

- Den perioden vi nå gikk inn i, var fortsatt dramatisk nok om vi ser verden under
ett. Men i Norge var den preget av en forholdsvis rolig og jevn utvikling. I den
talen kong Haakon holdt til det norske folket ved hjemkomsten, sa han blant
20 annet at vi fortsatt må «stå samlet om den store oppgave å få dekket over de arr
som krigen har skapt her i landet. Men for å kunne oppnå det, må jeg ha et folk
som er enig i å ville være med på det store arbeid. La oss ikke nå i gledens rus
glemme at vi har et meget stort og vanskelig arbeid foran oss ved å skulle
gjennomføre det som vi ønsker å skape her i landet, nemlig et fritt og godt
25 samfunn for alle gode nordmenn».

Dette var oppgaven kong Haakon la på oss. Det norske folk fulgte kongeordene.

30 Det satte kreftene inn for å få leget sårene etter krigen og for å få bygd landet større og bedre. Og det var et samlet folk som gikk inn for oppgaven. Ingen ting gledet Kongen mer enn det.

35 I det første statsråd kong Olav ledet som konge, holdt han en tale som gjorde et ualminnelig sterkt inntrykk på de som var til stede. Jeg vil tro at vår nye konge i alminnelighet er flink til å beherske sine følelser. Han greide det også ved denne anledning under den mer offisielle del av talen. Men da han til slutt sa noen mer personlige ord om sitt eget og om sin families forhold til Kongen, var han dypt grepet og beveget. «Det er vel ikke ofte», sa han, «at far og sønn står hverandre så nær som vi to har gjort gjennom alle år». Og han framhevet det sjeldent gode forhold som alltid hadde rådet i denne lille kongelige familierets.

Og så står vi i dag overfor en ny konge og en ny kronprins, en ny far og sønn: Kong Olav og kronprins Harald.

45 Kong Olav har tatt sin fars valgspåk «Alt for Norge». Dette valgspåk og de synsmåter han som konge i statsråd har gitt uttrykk for, viser klart at han vil utøve kongegjeringen etter sin fars eksempel og i hans ånd: I troskap mot konstitusjonen og i samsvar med folkeviljen.

50

Kilde

Olaf Solumsmoen og Olav Larssen (red.): Med Einar Gerhardsen gjennom 20 år. Oslo 1967, s. 145-146

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/velkommen-til-den-nye-konge>

55

60

65